

8. oktober 2026

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af lov om ophavsret og lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet og teknologineutralt forbud mod online pirateri)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	1
1.1. Høringsperiode	1
1.2. Indledende bemærkninger	1
1.3. Hørte myndigheder, organisationer m.v.	2
2. Høringssvarene	5
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget	5
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	7

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ophavsret og lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet og teknologineutralt forbud mod online pirateri) har i perioden fra den 10. december 2025 til den 9. januar 2026 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkast til lovforslag blev den 10. december 2025 sendt til Kulturudvalget til orientering. Herudover blev udkast til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 10. december 2025.

1.2. Indledende bemærkninger

Kulturministeriet har den 15. december 2025 i en pressemeddelelse meddelt, at lovforslagets § 2 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (teknologineutralt forbud mod online pirateri), trækkes tilbage. Lovforslagets § 2 tages på den baggrund ud af lovforslaget. Kulturministeriet takker for høringssvar til lovforslagets § 2 og noterer sig bemærkningerne hertil.

Dette høringsnotat fokuserer som følge af ovenstående alene på lovforslagets § 1, som vedrører ændring af lov om ophavsret (Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet). Af den årsag er det kun indkomne høringssvar til denne del af

lovforslaget, der vil blive offentliggjort og behandlet her i høringsnotat, jf. nærmere nedenfor.

Det bemærkes, at lovforslagets § 1 vil blive behandlet og fremsat sammen med forslag til lov om ændring af lov om ophavsret (Indførelse af en beskyttelse mod digitalt genererede efterligninger og præstationsbeskyttelse mv.), som har været i offentlig høring i perioden fra den 7. juli 2025 til den 21. august 2025.

1.3. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over de myndigheder, organisationer m.v., som er kommet med høringssvar.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om høringsparten havde bemærkninger til udkastet til lovforslag eller ej.

Høringspart	Bemærkninger	Ingen bemærkninger
Advokatrådet		X
Allente		X
ANGI Nordic		X
Animationssammenslutningen	X	
Autor	X	
Billedkunstnernes Forbund		X
Boghandlerforeningen		X
Brancheforeningen for Undervisningsmidler		X
Copydan AVU-medier		X
Copydan KulturPlus		X
Copydan Verdens TV	X	
Create Denmark		X
Creative Commons Danmark		X
Dansk Annoncørforening		X
Dansk Artist Forbund	X	
Dansk Erhverv		X
Dansk Filmfotograf Forbund	X	
Dansk Filmklipperselskab	X	
Dansk Forfatterforening	X	
Dansk Forfatterforening, Illustratortruppen		X
Dansk Fotografisk Forening		X
Dansk Industri (DI)	X	
Dansk IT		X
Dansk Iværksætter Forening		X
Dansk Journalistforbund	X	
Dansk Kapelmesterforening		X
Dansk Komponistforening	X	
Dansk Kulturliv		X
Dansk Kunstnerråd		X
Dansk Musiker Forbund	X	
Dansk Skuespillerforbund	X	
Dansk Solistforbund		X

Dansk Scenekunst		X
Danske Advokater	X	
Dansk Annoncørforening		X
Danske Billedkunstneres Fagforening		X
Danske Dramatikere	X	
Danske Filminstruktører	X	
Danske Forlag	X	
Danske Mediedistributører	X	
Danske Medier	X	
Danske Populærautorer		X
Danske Scenografer	X	
Danske Skønlitterære Forfattere		X
Danske Tegneserieskabere		X
Danske Uafhængige Pladeselskaber (DUP)		X
Danske Universiteter		X
Døvefilm		X
Design Denmark		X
Det Danske Akademi		X
DILEM		X
Discovery Networks Denmark		X
DK 4		X
DPCMO		X
DR		X
Egmont Int.		X
Erhvervsstyrelsen	X	
Film- og TV-arbejderforeningen	X	
Filmex		X
Forenede Digitale Antenneanlæg	X	
Foreningen af Danske Sceneinstruktører	X	
Foreningen af Danske Videodistributører		X
Foreningen af Filmudlejere i Danmark		X
Forfatternes Forvaltningsselskab		X
Føroya Landsstýri		X
Google Denmark A/S		X
GRAKOM		X
Gramex	X	
HBO MAX		X
IFPI Danmark	X	
IT-Brancheforeningen		X
IT-Politisk forening		X
Justitia		X
Kommunernes Landsforening		X
Koda	X	
Kreakom		X
Meta		X
MPLC Danmark A/S		X
Musikforlæggerne	X	

Musikproducenternes Forvaltningsorganisation (MPO)		X
Naalakkersuisut		X
Netflix		X
Nordisk Copyright Bureau	X	
Nordic Content Protection		X
Nordisk Film		X
Norlys		X
Nuuday	X	
Nye Medier		X
OpenDenmark		X
Ophavsretslicensnævnet	X	
Performex		X
Producent Rettigheder Danmark	X	
Producentforeningen	X	
Radio4		X
RettighedsAlliancen		X
Revy Danmark		X
Roskilde Festival		X
RUC		X
Sammenslutningen af Lokale radio- og tv-stationer		X
Sammenslutningen af Mediefor-skere i Danmark		X
Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet (SAML)		X
Samrådet for Ophavsret	X	
Solistforeningen af 1921		X
Danish Voices – Speaker- og Ind-læserforeningen		X
Spotify		X
STOFA A/S		X
Tegnerforbundet af 1919		X
Tekst og Node	X	
Teleindustrien (TI)		X
Telenor		X
TikTok		X
TV 2/Bornholm		X
TV 2/DANMARK A/S		X
TV 2/Fyn		X
TV 2/Kosmopol		X
TV 2/Midtvest		X
TV 2/Nord		X
TV 2/Syd		X
TV 2/Øst		X
TV 2/Østjylland		X
UBOD		X
UBVA-sekretariatet	X	
Viaplay		X
VISDA	X	
WAOO		X

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste materielle bemærkninger fra de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag om ændring af ophavsretsloven. Kulturministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Animationssammenslutningen, Copydan Verdens TV, Dansk Artist Forbund, Dansk Forfatterforening, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Komponistforening, Dansk Skuespillerforbund, Danske Dramatikere, Danske Forlag, Danske Sceneinstruktører, Danske Scenografer, Film- og TV-arbejderforeningen, Gramex, IFPI Danmark, Musikforlæggerne, Producent Retigheder Danmark, Producentforeningen, Tekst & Node og VISDA bakker fuldt ud op om forslaget, som indebærer, at Ophavsretslicensnævnet skal anvendes som primært tvisteløsningsorgan i sager om fastsættelse af vederlag m.v. i aftalelicensaftaler.

Akademikerne/UBVA, Autor, Dansk Journalistforbund, Dansk Musiker Forbund, Danske Film Instruktører, Dansk Filmklipperselskab, Danske Filminstruktører, Danske Medier og Koda/NCB, Samrådet for Ophavsret støtter lovforslaget men tilkendegiver, at bestemmelsen bør gælde i videre omfang end foreslået, jf. nærmere under pkt. 2.2.

Samtlige ovennævnte høringsparter giver udtryk for, at det er uhensigtsmæssigt, at sager om samme spørgsmål i dag kan versere parallelt ved nævnet og domstolene, og at en sådan dobbeltsporet proces indebærer unødigt processpild, tidsforbrug og økonomiske omkostninger for de berørte parter. En række af høringsparterne fremhæver i den forbindelse, at Ophavsretslicensnævnet i mange år har været garant for en sikker og sagkyndig tvistløsning på det ophavsretlige område, og at nævnet har været respekteret og anerkendt af alle parter.

Flere bemærker hertil, at rammen for nævnets virke dog er blevet udfordret de seneste år ved, at markante markedsaktører ikke har deltaget konstruktivt i nævnets behandling. Det udfordrer ikke alene de konkrete sagers fremdrift. Det skubber også til den særlige konstruktion, som Folketinget har indlejret i Ophavsretslicensnævnet på baggrund af den danske tradition for sagkyndige nævn.

Flere anfører endvidere, at konfliktløsning ved nævnet er ressourcebesparende for alle aktører, og at det letter presset på domstolene i samme sager. Dette betyder samtidig, at nævnet ved fastsættelsen af tariffer kan have fokus på markedets fortløbende dynamikker. Mens en dom fra en domstol med pådømmelse af konkrete påstande om fortiden ofte ikke vil løse uenigheder fremadrettet, kan Ophavsretslicensnævnet både fastsætte fremadrettede vilkår og mere generelle principper, som historisk har vist sig at være et positivt bidrag til efterfølgende forhandlingsmæssige løsninger.

Danske Filminstruktører noterer sig, at inspiration bag lovforslaget læner sig op ad den fra Erhvervsministeriet velkendte model fra forbrugerklageloven, og kvitterer for Kulturministeriets valg af en gennemprøvet model.

Ophavsretslicensnævnet er af den opfattelse, at det af bl.a. ressourcemæssige grunde er fornuftigt med en ordning, som indebærer, at det fremover kan undgås, at en sag bliver indbragt for og behandlet af Ophavsretslicensnævnet samtidig med, at en sag om det samme spørgsmål verserer for en domstol. Nævnet finder også, at det i lyset af nævnets rolle som sagkyndigt nævn er hensigtsmæssigt, at en sag anlagt ved en domstol afbrydes, når en af parterne ønsker det samme spørgsmål indbragt for og behandlet af nævnet. Nævnet hilser derfor forslaget velkomment.

Danske Advokater støtter hensigten om at undgå parallelle sager ved domstolene og Ophavsretslicensnævnet. Danske Advokater finder imidlertid, at den foreslåede ordning rejser væsentlige retssikkerhedsmæssige og systemiske betænkeligheder, som ikke er tilstrækkeligt belyst i lovforslaget.

Danske Mediedistributører bemærker, at lovforslaget udspringer af den polemik, der opstod og som stadig verserer i forbindelse med Nuudays beslutning om at rejse sag mod Copydan Verdens TV m.fl. ved Sø- og Handelsretten i marts 2024. Her har de indstævnedes parter hævdet, at sagen har afsløret 'et hul i lovgivningen', når en part på dette område kan vælge at gå direkte til domstolene uden om nævnet. Dette anerkender Danske Mediedistributører ikke, idet de finder, at hvis aktører vælger at indbringe en sag for domstolene frem for nævnet, er det fordi sagen (også) rummer påstande eller aspekter, som ligger uden for nævnets kompetence. En afgørelse fra nævnet vil dermed under alle omstændigheder skulle bringes for en domstol, og nævnets sagsbehandling vil dermed både forlænge og fordyre processen. Danske Mediedistributører bemærker afslutningsvist, at de anerkender og respekterer Ophavsretslicensnævnets kompetence til at afgøre tvister om tariffer og vilkår på rettighedsområdet, men de vil opfordre ministeriet til at gå i dialog med branchen om at skabe en velfungerende ordning.

Nuuday bakker op om en velfungerende ordning, der sikrer tvistløsning i sager hjemhørende under en forudbestemt kompetence for Ophavsretslicensnævnet. Nuuday støtter endvidere, at udkastet til lovændringen ikke indebærer en materiel udvidelse af Ophavsretslicensnævnets kompetence. Dog er det overordnet set Nuudays vurdering, at behandlingen af lovforslaget bør udsættes med henblik på at foretage en grundigere forudgående analyse. Nuuday bemærker, at udkastet til lovforslaget tilsyneladende er udarbejdet uden forudgående dialog med brugersiden og uden undersøgelse af forholdene til EU-retten, retsplejeloven og konkurrenceretten.

Dansk Industri (DI) anerkender formålet med lovforslaget om at skabe en klar og effektiv proces for håndtering af tvister om vilkår og vederlag inden for ophavsretsområdet. DI finder det imidlertid væsentligt at påpege, at den foreslåede ordning, hvorefter blot én parts ønske om nævnsbehandling medfører, at sagen ikke kan behandles ved domstolene, før nævnsbehandlingen er afsluttet, rejser principielle spørgsmål om retssikkerhed og adgang til domstolsprøvelse.

Forenede Digitale Antenneanlæg (FDA) anerkender lovudkastets intention om at modernisere tvistbehandlingen og styrke den retlige konsistens ved at undgå parallelle sagsforløb ved domstole og Ophavsretslicensnævnet. FDA anbefaler dog overordnet, at den foreslåede ændring genovervejes og henviser til, at en række forhold bør adresseres nærmere for at sikre retssikkerhed, proportionalitet og en balanceret fordeling af byrderne mellem rettighedshavere, broadcastere og distributører. FDA bemærker afslutningsvist, at de er bekendt med høringssvar fra Nuuday og Danske Mediedistributører, som de fuldt og helt bakker op om.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet noterer sig den store støtte til lovforslaget. Kulturministeriet noterer samtidig bemærkningerne, som sætter spørgsmålstegn ved retssikkerheden, adgangen til domstolsprøvelse, proportionalitet og forholdet til anden national lovgivning og EU-retten. Dette kommenterer ministeriet nærmere på under pkt. 2.2.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Afgrænsningen i bestemmelsens anvendelsesområde

Akademikerne/UBVA, Autor, Dansk Journalistforbund, Dansk Komponistforening, Dansk Musikerforbund, Koda/NCB, Musikforlæggerne og Samrådet for Ophavsret noterer sig, at den foreslåede bestemmelse i ophavsretslovens § 47 er afgrænset til visse typer af tvister men foreslår, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til også at omfatte spørgsmål om gennemsigtighedsforpligtelser og aftalejustering omfattet af §§ 55 a og 55 b, jf. § 55 c.

Dansk Journalistforbund anfører i den forbindelse, at behovet for at disse sagstyper omfattes af ordningen er tilsvarende høj.

Dansk Musiker Forbund påpeger, at misbrugspotentialet i sager efter § 55 c er særdeles stort, da der i disse sager kan være enkelte ophavere og udøvende kunstnere, der står alene overfor internationale firmaer.

Samrådet for Ophavsret bemærker, at en tilføjelse af § 55 c vil bidrage væsentligt til opfyldelsen af kravet om effektive håndhævelsesmekanismer i DSM-direktivet.

Koda/NCB fremhæver, at § 55 c, jf. DSM-direktivets artikel 21, giver adgang til nævnsprøvelse af tvister om gennemsigtighedsforpligtelsen i § 55 a, jf. DSM-direktivets art. 19, og aftalejusteringsordningen i § 55 b, jf. DSM-direktivets art. 20. Videre anfører Koda/NCB, at bestemmelsen vil være en integreret del af et sagskompleks, hvorfor det forekommer at være imod lovforslagets politiske intention, hvis fx en tech-gigant kan udskille spørgsmål efter § 55 a til parallel domstolsprøvelse.

Koda/NCB bemærker derudover, at også ophavsretslovens § 52 b, stk. 4, og § 52 c, stk. 1, 2, 3, 5 og 7, bør omfattes af den foreslåede bestemmelse. Koda/NCB henviser til, at der for så vidt angår § 52 b, stk. 4, kan være tale om oplysninger, der er afgørende for opkrævningen, og som udgør centrale vilkår ved både indgåelse og over-

holdelse af aftaler. Koda/NCB fremhæver dernæst at nævnets kompetence som førstestans bør omfatte alle relevante retlige spørgsmål, da dette vil forhindre procesmisbrug og sikre en effektiv og samlet tvistløsning, og at det navnlig gælder de nævnte dele af § 52 c, hvor uklarheder må forventes at blive udnyttet af Big Tech til at trække processen i langdrag og forsinke afgørelser.

Danske Medier oplyser i tråd hermed, at de ikke er overbevist om, at den foreslåede afgrænsning er fuldt ud hensigtsmæssig. Det gælder f.eks. oplysningsforpligtelsen i § 52 b, stk. 4, hvor data om brugen af rettigheder vil være afgørende for fastsættelsen af vederlaget.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet anerkender, at spørgsmål om udtrækning af brugerens oplysningspligt m.v. kan have en direkte forbindelse til spørgsmålet om vederlagsfastsættelse. I sager om fastsættelse af vederlag eller andre aftalevilkår omfattet af den foreslåede § 47, stk. 3, vil nævnet også kunne behandle andre spørgsmål inden for nævnets kompetence, f.eks. spørgsmål om oplysningsforpligtelser eller aftalejustering, jf. § 52 b, stk. 4, § 55 a og § 55 b.

Dog vurderer Kulturministeriet, at der bør være valgfrihed mellem Ophavsretslicensnævnet og domstolene i sager, som ikke (primært) omhandler fastsættelse af vederlag eller andre aftalevilkår. Kulturministeriet finder således, at den foreslåede § 47, stk. 3, 1. pkt., bør afgrænses til de typer af sager, som oprindeligt faldt inden for nævnets kompetenceområde, hvor omdrejningspunktet er fastsættelse af rimelige vilkår, der skal gælde i forestående licensforhandlinger. Desuden bemærkes, at domstolene har betydelig erfaring med netop at behandle spørgsmål om oplysningspligt, ansvar og andre aftale- og kontraktmæssige forhold m.v. Kulturministeriet fastholder på den baggrund den foreslåede afgrænsning i bestemmelsens anvendelsesområde.

Kulturministeriet har præciseret i lovforslaget, at hvis en sag om aftalevilkår, som også indeholder andre spørgsmål inden for nævnets kompetence, er anlagt ved domstolene, og en part anmoder retten om at hæve sagen og sende den til Ophavsretslicensnævnet, kan retten sende hele sagen til nævnet, såfremt retten skønner det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet. Kulturministeriet henviser i øvrigt til bemærkningerne under pkt. 2.2.2. nedenfor.

2.2.2. Nævnets kompetence i sammensatte/blandede sager

Autor anfører, at nævnets kompetence bør omfatte hele det relevante sagskompleks i en tvist, således at alle centrale ophavsretlige spørgsmål, der knytter sig til rimelighed, vederlag, vilkår, ansvar og oplysningspligt kan behandles samlet. En sådan helhedsorienteret tilgang vurderes vigtig for at undgå fragmentering af sager og procesmæssige forsinkelser. Autor opfordrer til, at lovforslaget udformes og præciseres, så Ophavsretslicensnævnet på alle måder bliver det primære og samlende tvistløsningsorgan i disse sager.

Koda/NCB noterer sig med tilfredshed, at forslaget ikke vil ændre på nævnets gældende praksis vedrørende afgrænsningen af nævnets kompetence. Koda/NCB finder det meget positivt, at forslaget fastslår, at hvis en sag er indbragt for Ophavsretslicensnævnet i henhold til en af de oplistede bestemmelser, kan nævnet tage stilling til hele sagen, uanset om der også rejses andre spørgsmål, som har forbindelse til hovedspørgsmålet i sagen. Dette er afgørende for at undgå fragmenterede afgørelser og for at sikre en helhedsorienteret behandling af komplekse tvister. Koda/NCB opfordrer derfor til, at det præciseres, at nævnets kompetence som førsteinstans vil omfatte alle relevante retlige spørgsmål (eventuelt afgrænset til ophavsretsloven), uden mulighed for parallelle retssager, da dette efter Koda/NCB's opfattelse vil forhindre procesmisbrug og sikre en effektiv og samlet tvistløsning.

Danske Advokater angiver, at lovforslaget ikke tager tilstrækkeligt højde for den praktisk vigtige situation, hvor en tvist både omfatter spørgsmål, der falder inden for Ophavsretslicensnævnets kompetence, og spørgsmål, der falder uden for nævnets kompetence. Tvister om rimeligheden af kollektive forvaltningsorganisationers vilkår og vederlagskrav vil ofte også rejse konkurrenceretlige spørgsmål, herunder om misbrug af dominerende stilling. Ophavsretslicensnævnet har ikke kompetence til at behandle sådanne spørgsmål, og det vil efter Danske Advokaters opfattelse være uhensigtsmæssigt og retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, hvis nævnet i praksis bliver det primære tvistløsningsorgan i disse blandede sager.

Dansk Industri (DI) bemærker, at der er risiko for, at parter pålægges nævnsbehandling i sammensatte tvister, hvor væsentlige spørgsmål – fx af kontraktretlig, erstatningsretlig eller konkurrenceretlig karakter – falder uden for nævnets kompetence. Dette kan i praksis begrænse adgangen til domstolsprøvelse mere end tilsigtet. DI anbefaler derfor, at det tydeliggøres, at kravet om forudgående nævnsbehandling alene bør gælde, når samtlige centrale tvistepunkter reelt falder inden for nævnets udtrykkelige kompetence. Tilsvarende bør det præciseres, at sager, hvor vederlags- eller vilkårsspørgsmål kun spiller en mindre rolle i en bredere civilretlig tvist, fortsat skal kunne indbringes direkte for domstolene.

Nuuday påpeger, at Ophavsretslicensnævnet ikke har kompetence til at afgøre konkurrenceretlige spørgsmål, og at det vil medføre betydelige afgrænsningsvanskeligheder, hvis nævnet skulle tillægges en sådan kompetence. Nuuday forstår forslaget sådan, at en indbragt sag, der har tvistsspørgsmål, som er omfattet af Ophavsretslicensnævnets kompetence, men også har spørgsmål, som falder udenfor nævnets kompetencer (blandede sager), ikke har nævnsbehandling som påtvungen første instans. Hvis det er tilfældet, finder Nuuday, at lovforslagets bemærkninger bidrager til forvirring. Den omstændighed at det anføres, Ophavsretslicensnævnet kan "tage stilling til hele sagen", herunder dele som falder uden for nævnets kompetence, forekommer ifølge Nuuday inkonsistent og direkte i modstrid med formuleringerne i de generelle bemærkninger, hvorefter det fremgår, at lovændringen alene gælder sager, der falder inden for nævnets kompetence, og som ikke herved udvides, samt at praksis ikke ændres. Det er Nuudays opfattelse, at tvister uden for nævnets kompetence ikke bør kunne hindre prøvelse ved domstolene – heller ikke hvis sådanne spørgsmål af den ene part inddrages i sager delvist under nævnets kompetence.

Danske Mediedistributører anfører ligeledes, at det er uklart i bemærkningerne, om domstolens sagsbehandling skal afvente en afgørelse i Ophavsretslicensnævnet, selv om sagsanlægget ved domstolen omfatter påstande, der rækker ud over spørgsmål om tariffer og vilkår. Det fremhæves videre, at en sådan ændring vil medføre, at en sag, der både indeholder påstande om størrelse og vilkår for rettighedsvederlag og påstande om fx manglende lovhjemmel og/eller misbrug af dominerende markedsposition skal behandles af Ophavsretslicensnævnet, når blot én af sagens parter kræver det, uanset at nævnet ikke har kompetence til at tage stilling til de supplerende påstande, samt at dette udgør en risiko for parternes retssikkerhed.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet finder det vigtigt, at alle centrale ophavsretlige spørgsmål, der knytter sig til rimeligheden af vederlag og vilkår, kan behandles samlet af Ophavsretslicensnævnet. At nævnet kan foretage en helhedsvurdering i sager, som forelægges nævnet, følger også af forarbejderne til bl.a. ophavsretslovens § 75 a. Heraf fremgår det, at "rimelighedsbedømmelsen [bør] foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen bl.a. bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn samt konkurrenceretlige hensyn, herunder princippet om ikke-diskriminering", jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, L 141, spalte 3453. De samme betragtninger fremgår af lovbemærkningerne til § 29 a, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 205, side 22.

Kulturministeriet finder ikke grundlag for at indskrænke nævnets mulighed for at foretage en samlet vurdering i nævnets sager, bl.a. fordi det kan medføre en fragmentering af sager og forlænge sagsbehandlingsprocessen. Af samme grund fremgår det af lovforslagets specielle bemærkninger, at det ikke er hensigten med lovforslaget at ændre på nævnets eksisterende praksis i relation til nævnets kompetenceområde.

Kulturministeriet understreger, at Ophavsretslicensnævnet ikke vil være det primære tvistløsningsorgan i sager, som overvejende handler om konkurrenceretlige, kontraktretlige, erstatningsretlige eller andre spørgsmål uden for nævnets kompetenceområde, uanset om sagen i mindre omfang indeholder ophavsretlige spørgsmål inden for nævnets kompetenceområde.

Kulturministeriet har som følge af høringssvarene indsat en supplerende sætning i den foreslåede § 47, stk. 3, så det fremgår af selve lovteksten, at hvis sagen indeholder andre spørgsmål omfattet af bestemmelsens stk. 2, kan retten sende hele sagen til nævnet, såfremt retten skønner det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet. Dertil har Kulturministeriet foretaget tilpasninger i de almindelige og specielle bemærkninger, herunder for at tydeliggøre, hvad der gælder, når en sag indeholder spørgsmål, som både falder inden for og uden for nævnets kompetence. Bl.a. er det tilføjet, at det er op til domstolene at vurdere, om sagen helt eller delvist skal oversendes til nævnet, og at retten f.eks. kan oversende sagen i sin helhed, hvis den skønner det hensigtsmæssigt, at sagen behandles samlet af Ophavsretslicensnævnet. Retten kan dog også træffe beslutning om kun at udskille de spørgsmål, som omfattes af den foreslåede § 47, stk. 3, 1.pkt., til særskilt behandling, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1.

Retten kan i det tilfælde fortsætte behandlingen af sagen og træffe afgørelse om disse delsspørgsmål, jf. retsplejelovens § 253, stk. 2.

2.2.3. Forholdet til retsplejeloven og anden national lovgivning

Akademikerne/UBVA og Danske Filminstruktører finder, at det bør overvejes at supplere lovforslaget med den del af forbrugerklagemodellen, som indebærer en adgang til at udsætte en anlagt sag ved domstolene (forbrugerklagelovens § 15, stk. 3), idet det bemærkes, at det kan være ressourcebesparende, hvis parterne frem for at hæve en anlagt retssag kan fortsætte en udsat domstolsbehandling, fx med udgangspunkt i en tariff afgørelse fra Ophavsretslicensnævnet. Akademikerne/UBVA foreslår i forlængelse heraf, at domstolene også får mulighed for at træffe afgørelse om udsættelse under igangværende sager.

Danske Advokater bemærker, at lovforslaget ikke forholder sig til retsplejelovens §§ 345 og 361. Danske Advokater gør opmærksom på, at § 361 alene omfatter forbrugersager, og at det på forbrugerområdet alene er forbrugeren, som den præsumptivt svage part, der har ret til at kræve nævnsbehandling. Efter lovforslaget gives der adgang til, at også kollektive forvaltningsorganisationer, som typisk har en monopol- eller dominansstilling, kan kræve nævnsbehandling. Det er Danske Advokaters vurdering, at den foreslåede ordning indebærer en væsentlig fravigelse af retsplejelovens generelle systematik, og at den – hvis den ønskes gennemført – bør reguleres i retsplejeloven.

Nuuday fremhæver ligeledes, at det ikke fremgår af lovforslaget, om Kulturministeriet har overvejet forholdet til retsplejelovens bestemmelser, herunder om der er behov for en ændring af retsplejelovens § 345 eller indførelse af en specifik undtagelse hertil svarende til § 361. Den foreslåede ordning vil ændre den generelle regulering i retsplejeloven for udsættelse af retssager, hvor der findes klagenævn. Hermed risikeres formålet med retsplejelovens § 345 om fremme af retssager at blive væsentligt undermineret på det område, lovforslaget omfatter.

Danske Mediedistributører påpeger, at der i lovforslaget henvises til, at der på en række andre områder gælder, at forbrugere kan kræve sager ved domstolene behandlet ved alternativ tvistløsning. Danske Mediedistributører finder, at der ikke er nogle særlige hensyn til den ene part, som der er i forhold til de administrative nævn på forbrugerområdet, hvor forbrugeren har en beskyttelsesværdig interesse i at have et mindre omkostningstungt alternativ til domstolene, og at der dermed ikke er nogle særlige hensyn, der kan begrunde bortskaffelsen af en erhvervsdrivende parts mulighed for at kunne gå direkte til domstolene. Videre pointeres det, at retsplejeloven allerede i dag indeholder bestemmelser, der giver domstolene mulighed for at udsætte en sag, der er anlagt eller kan anlægges ved et nævn, hvilket overflødiggør særskilt lovgivning herom. Efter Danske Mediedistributørers opfattelse vil det ligefrem være mere i overensstemmelse med retsplejens principper at pålægge Ophavsretslicensnævnet en pligt til at afholde sig fra at behandle en sag, såfremt sagen allerede er indbragt for domstolene, jf. også muligheden for at inddrage nævnets specialistviden i domstolsbehandling.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet har som følge af de indkomne høringssvar indsat uddybende beskrivelser af retsplejelovens § 361 om forbrugerklager m.v. og § 345 om domstolens adgang til at udsætte en sag. Dertil er forholdet mellem lovforslaget og de pågældende bestemmelser er blevet beskrevet nærmere.

Kulturministeriet er enig i, at der er forskel på forbrugerklager og klager angående rimeligheden af vederlag og andre aftalelicensvilkår, men vurderer, at formålet om at undgå dobbeltsager og hensynet til at fremme sagerne m.v. udgør tilstrækkeligt tungtvejende hensyn til lovændringen.

Henset til, at domstolene har mulighed for at udskille spørgsmål omfattet af den foreslåede § 47, stk. 3, til særskilt behandling i Ophavsretslicensnævnet, finder Kulturministeriet det ikke relevant at fastsætte særskilte regler om udsættelse af behandlingen af en sag i den foreslåede bestemmelse.

Angår en sag ved retten spørgsmål, som f.eks. falder uden for nævnets kompetence, og udskiller retten spørgsmål om vederlagsfastsættelse m.v. til Ophavsretslicensnævnet, kan retten fortsat træffe beslutning om udsættelse af de resterende spørgsmål i sagen, hvis retten finder det påkrævet, jf. retsplejelovens § 345.

2.2.4. Overgangsbestemmelser, ikrafttrædelse, forældelsesfrister m.m.

Danske Advokater og **Nuuday** påpeger, at lovudkastet ikke indeholder bestemmelser om ikrafttrædelse eller en overgangsordning. Af hensyn til grundlæggende retssikkerhedsprincipper forudsætter Danske Advokater og Nuuday dog, at en eventuel lovændring alene får virkning for sager, der anlægges efter ikrafttrædelsen. Nuuday opfordrer på den baggrund til, at der tilføjes en tydelig overgangsbestemmelse, hvorefter ændringen alene får virkning for sager, der i fremtiden måtte anlægges ved domstolene og Ophavsretslicensnævnet.

Akademikerne/UBVA og **Danske Filminstruktører, Dansk Filmklipperselskab** og **Dansk Musiker Forbund** pointerer også, at lovforslaget ikke indeholder en overgangsbestemmelse og foreslår modsat, at der indsættes en overgangsbestemmelse, som sikrer, at der ikke kan spekuleres i evt. sagsanlæg før lovforslagets ikrafttræden, fx ved at fastslå, at loven finder anvendelse på sager, som anlægges eller er anlagt ved domstolene efter udsendelse af høringsudkastet eller fra lovforslagets fremsættelse.

Ophavsretslicensnævnet bemærker, at sådan som forslaget til § 47, stk. 3, 2. pkt., er formuleret, vil en allerede anlagt sag skulle hæves, hvis en af parterne ønsker nævnbehandlingen, uanset hvor langt forberedelsen af retssagen er kommet. Denne adgang kan forekomme mindre hensigtsmæssig, hvis forberedelsen af retssagen er fremskreden (og hovedforhandlingen måske nært forestående) på det tidspunkt, hvor sagen hæves. Ophavsretslicensnævnet finder derfor, at det bør overvejes at indsætte en tidsfrist for, hvornår begæring om nævnbehandlingen i disse tilfælde skal fremsættes. En frist på f.eks. 3 måneder efter sagens anlæg kunne overvejes.

Endvidere bør det efter Ophavsretslicensnævnets opfattelse sikres, at forældelsesfristen afbrydes, både når der anlægges sag ved domstolene, og når en sag indbringes for nævnet. Den omstændighed, at der evt. sker afvisning af en sag ved en domstol, fordi sagen indbringes for nævnet, bør ikke ændre på, at forældelsesfristen er afbrudt. Der kan imidlertid opstå forskellige situationer, hvor der kan være tvivl med hensyn til, om de gældende regler er fuldt dækkende, eller om det for at sikre en rimelig retstilstand vil være nødvendigt at indføre tillægsfrister, som regulerer de situationer, der kan opstå, når en sag involverer både Ophavsretslicensnævnet og en domstol.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet vurderer ikke, at der i lovforslaget bør indføres en overgangsbestemmelse, som medfører, at den foreslåede § 47, stk. 3, skal gælde med tilbagevirkende kraft. De foreslåede regler vil dermed finde anvendelse i sager, som anlægges efter ikrafttrædelsesdatoen, mens verserende sager fortsat vil blive behandlet efter de gældende regler.

Kulturministeriet finder, at Ophavsretslicensnævnets forslag om at indsætte en tidsfrist for, hvornår en part kan fremsætte begæring om nævnsbehandling til domstolene, er hensigtsmæssig, herunder af ressource- og retssikkerhedsmæssige grunde. Endvidere finder Kulturministeriet det relevant at indføre en bestemmelse om afbrydelse af forældelsesfristen.

Ministeriet har på den baggrund indsat en ny bestemmelse i § 47, stk. 4, som angiver, at retsplejelovens § 361, stk. 2 og 4, der regulerer de processuelle forhold for behandling af forbruger- og salærklager, finder tilsvarende anvende for sager omfattet af den foreslåede § 47, stk. 3. Henvisningen til retsplejelovens § 361, stk. 2, vil betyde, at en anmodning om forudgående nævnsprøvelse skal fremsættes senest i det forberedende retsmøde, eller, hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde. Hvis særlige omstændigheder taler derfor, kan retten dog tage hensyn til en anmodning, der fremsættes på et senere tidspunkt, men inden hovedforhandlingens begyndelse. Henvisningen til § 361, stk. 4, vil medføre, at hvis en part på ny anlægger en retssag, efter at Ophavsretslicensnævnet har afsluttet behandlingen af sagen, anses sagen i henseende til beregning af procesrente og afbrydelse af frister for sagsanlæg for anlagt ved det oprindelige sagsanlæg, medmindre den pågældende part ikke har fremmet sagen behørigt.

2.2.5. Forholdet til EU-retten

Danske Advokater, Danske Mediedistributører og Nuuday bemærker, at lovforslaget ikke redegør i detaljer for forholdet til EU-retten. Det følger bl.a. af artikel 35, stk. 2, i direktiv 2014/26/EU, at alternative tvistløsningsordninger ”berører ikke parternes ret til at gøre deres rettigheder gældende og forsvare deres rettigheder ved at anlægge sag ved en domstol”.

Danske Mediedistributører nævner endvidere, at der i SatCab1-direktivet (93/83/EØF) tales om at beskytte ’normal adgang til domstolene’, ligesom det i DSM-

direktivets ((EU) 2019/790) betragtninger fremgår, at indførelse af en 'alternativ tvistbilæggelsesprocedure' ikke må berøre parternes mulighed for at føre sager ved domstolene.

De nævnte høringsparter bemærker, at det i lovforslaget understreges, at nævnets kendelser kan indbringes for domstolene, men påpeger, at de savner en tilbundsgående analyse af, om det er i overensstemmelse med EU-retten, at adgangen til domstolene for påstande uden for nævnets kompetence midlertidigt kan blokeres af samme nævns sagsbehandling.

Endvidere finder Danske Advokater og Nuuday, at udkastets overensstemmelse med art. 47 i charteret om grundlæggende rettigheder, som sikrer enhver adgang til effektive retsmidler, bør vurderes.

Akademikerne/UVBA bemærker, at der også internationalt arbejdes mere i retning af "alternative dispute resolution" til at løse tvister på bl.a. ophavsretsområdet. Således hjemler EU-direktivet om kollektiv forvaltning, at tvister mellem forvaltningsorganisationer og brugere "kan underkastes en hurtig, uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure", jf. art. 34(1).

Koda/NCB fremhæver, at der i DSM-direktivets betragtning 79 står: *"En sådan tvistbilæggelsesprocedure bør ikke berøre parternes ret til at gøre rettigheder gældende ved at indbringe sagen for en domstol."* Koda/NCB anfører, at "bør ikke berøre" må fortolkes som "bør ikke afskære", og parterne vil netop ikke være afskåret fra at gå til domstolene, blot fordi en sag skal starte i et nævn.

Kulturministeriets bemærkninger:

Det er Kulturministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med EU-retten, herunder § 35, stk. 2, i direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder og chartrets artikel 47.

Kulturministeriets gør opmærksom på, at det følger af betragtning 54 i det nævnte direktiv, at "bestemmelserne i direktivet om tvistbilæggelse bør ikke være til hinder for, at parterne kan udøve deres ret til adgang til en domstol, som er garanteret i chartret." Direktivet skal således fortolkes i lyset af charterets artikel 47 om adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol.

Den foreslåede bestemmelse om nævnsprøvelsen påvirker alene tidspunktet for parternes adgang til domstolsprøvelse og dermed ikke parternes ret til at gøre deres rettigheder gældende og forsvare deres rettigheder ved at anlægge sag ved en domstol. Lovforslaget vurderes således ikke at være til hinder for, at parterne kan udøve deres ret til adgang til en domstol, jf. charterets artikel 47. Dette understøttes også af, at EU-domstolens i sagen C-228/98 (Dounias) har udtalt, at det ikke i sig selv er i strid med EU-retten, at domstolsprøvelse er betinget af, at en sag har været undergivet administrativ behandling, jf. dommens præmis 65. EU-Domstolen endvidere udtalt,

at det ikke er i strid med princippet om effektiv domstolsprøvelse, at realitetsbehandlingen af en sag indbragt for retten er betinget af obligatorisk mægling, jf. C-318/08 (Alassini), jf. præmis 61-63.

2.2.6. Andre bemærkninger

Akademikerne/UBVA samt Dansk Filmklipperselskab foreslår, at den gældende § 47, stk. 3, udvides med en hjemmel til, at kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om tidsfrister for nævnets afgørelser (fx 9 eller 12 måneder samt evt. et fast track-spor for småsager). Endvidere foreslås det, at nævnet også får mulighed for – ud over at træffe beslutning om dækning af nævnets udgifter, jf. § 18 i bekendtgørelse om Ophavsretslicensnævnet – at træffe beslutning om fordeling af sagsomkostninger mellem parterne.

Danske Mediedistributører kommenterer, at lovforslagets bemærkning om, at sager ved nævnet sjældent er prøvet ved domstolene, bør nuanceres. Det påpeges bl.a., at fire nævnssager siden 1965 er blevet prøvet ved domstolene. Det drejer sig om nævnssag 16 og 19, som blev prøvet ved Veste Landsret i 1986, nævnssag 61, som blev indbragt for Østre Landsret i 1995, og nævnssag 78, som blev indbragt for Østre Landsret i 1997. Derudover har rettighedshaverne i to tilfælde indbragt sager mod mediedistributørerne direkte til domstolene og i et flertal af sager mod andre aktører.

Forenede Digitale Antenneanlæg (FDA) finder, at lovforslaget bør genovervejes. FDA anbefaler i den forbindelse, 1) at Ophavsretslicensnævnets rolle som let tilgængeligt og uafhængigt tvistløsningsorgan fastholdes i sin nuværende form, 2) at ændringer ikke fører til øgede sagsomkostninger eller højere adgangsbarrierer for borgere og indholdsleverandører, 3) at der sikres en fortsat rimelig balance mellem rettighedshavere og brugere, og 4) at borgernes interesser og mediemangfoldighed tillægges vægt i den videre lovbehandling. Derudover anbefaler FDA, 1) at rettighedsorganisationer pålægges dokumentationskrav vedrørende statistik, værdiberegning og provenu, 2) at nævnet udarbejder og offentliggør praksisoversigter og metodiske retningslinjer, og 3) at parterne sikres gennemsigtighed og efterprøvelighed i beregningsgrundlaget. FDA anfører, at dette vil bidrage til et mere forudsigeligt og fair marked.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet noterer sig de indkomne ønsker om udvidelse af hjemlen i den gældende § 47, stk. 3, til også at omfatte tidsfrister for nævnets afgørelser samt ønsket om at give nævnet hjemmel til at træffe beslutning om fordeling af sagsomkostninger. Sådanne forhold reguleres imidlertid bedre ved bekendtgørelse, hvorfor der ikke foretages justeringer i lovforslaget på den baggrund.

Kulturministeriet noterer sig også kommentarerne til lovforslagets bemærkninger om praksis på området og antallet af sager, der har verseret både ved Ophavsretslicensnævnet og domstolene. Ministeriet har som følge heraf foretaget mindre justeringer i lovforslagets bemærkninger.

Endelig noterer Kulturministeriet sig anbefalingerne fra FDA, men finder ikke anledning til at foretager ændringer på grundlag heraf.